

Jeseniki - raj dla turystów

Jeseníky - ráj turistů

Das Altwatergebirge. Ein Touristenparadies

Jeseniki. Panorama

Jeseníky, panoráma

Das Altwatergebirge. Ein Panoramablick

Region Jesenicki

Jesenický region

Region Jeseník

Jest najbardziej na północ wysuniętą częścią województwa ołomunieckiego. Od zachodu, północy i północnego wschodu graniczy z Rzeczpospolitą Polską. Granica południowo-wschodnia regionu to historyczna granica Moraw i Śląska - pokrywa się z działem wodnym rozgraniczającym zlewnie Morza Bałtyckiego i Morza Czarnego. Biegnie wzdłuż głównego grzbietu Wysokiego Jesionika (Hrubý Jeseník) aż po szczyt Małego Dziada (Malý Děd), gdzie skręca na północny wschód, następnie przecina Góry Opawskie (Zlatohorská vrchovina) w kierunku Kopy Biskupiej.

Różnice wysokości są ogromne: najwyższym punktem jest szczyt Pradziada (Praděd) - 1491 m n.p.m, najniższym – miejsce na rzece Vidnavka na granicy z Polską - 224 m. n.p.m.

Cały obszar regionu zajmują makroregiony Sudetów Wschodnich i Przedgórze Sudeckiego o ogromnie skomplikowanej mozaikowej budowie geologicznej i zróżnicowanej rzeźbie. Tworzą go Wysoki Jeseník, Przedgórze Żulovskie i Góry Opawskie na wschodzie oraz Góry Rychlebskie na zachodzie.

Sposób ochrony przyrody w Republice Czeskiej określa Ustawa nr 114 z 1992 r. o państwowej ochronie przyrody i krajobrazu. Obszary podlegające szczególnej ochronie podzielono na kilka kategorii w zależności od znaczenia i powierzchni. Są to oprócz parków narodowych: chronione obszary krajobrazowe, narodowe rezerваты przyrody, narodowe pomniki przyrody, rezerваты przyrody, pomniki przyrody a po przystąpieniu do Unii Europejskiej również obszary specjalnej ochrony ptaków oraz obszary o znaczeniu europejskim (specjalne obszary ochrony siedlisk) (Natura 2000). Stosuje się też ochronę gatunkową roślin i zwierząt oraz pojedynczych okazów drzew, grup drzew i alei.

Jejseverněji položenou částí Olomouckého kraje. Na západě, severu a severovýchodě hraničí s Polskem. Jihovýchodní hranici regionu tvoří historická hranice Moravy a Slezska, která je současně rozvodnicí mezi Baltským a Černým mořem. Vede po hlavním hřbetu Hrubého Jeseníku až na vrchol Malý Děd, kde se stáčí k severovýchod-

Ochrana přírody v České republice se řídí zákonem č. 114/1992 o ochraně přírody a krajiny v platném znění, který stanoví podle významu a rozlohy několik kategorií zvláště chráněných území. Kromě národního parku to jsou chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní rezervace, přírodní památky a po vstupu do Evropské unie také ptačí oblasti a evropsky významné lokality (Natura 2000). Chráněny mohou být také jednotlivé exempláře stromů, skupiny stromů a stromořadí, jakož i vybrané druhy rostlin a živočichů.

du a následně protíná Zlatohorskou vrchovinu směrem k Biskupské kupě.

Výškové rozpětí regionu je obrovské. Nejvyšší bod tvoří vrchol Pradědu (1491 m n. m.) a nejnižší místo se nachází na řece Vidnávce na hranici s Polskem (224 m n. m.).

Celé území pokrývají makroregiony východních Sudet a Sudetského podhůří s velmi komplikovanou mozaikovou geologickou stavbou a členitým profilem. Tvoří ho ve východní části Hrubý Jeseník, Žulovská pahorkatina a Zlatohorská vrchovina a na západě Rychlebské hory.

Die Region Jeseník (Freiwaldau) ist der am weitesten nördlich gelegene Teil des Bezirks Olmütz (Olomoucký kraj). Im Westen, Norden und Nordosten

Den Umweltschutz in der Tschechischen Republik regelt das Gesetz über Umwelt- und Landschaftsschutz Nr. 114 von 1992. Sonderschutzgebiete wurden je nach Bedeutung und Fläche in mehrere Kategorien unterteilt. Neben Nationalparks gehören hierzu Landschaftsschutzgebiete, nationale Naturreservate, nationale Naturdenkmäler, Naturreservate und Naturdenkmäler. Nach dem EU-Beitritt kamen noch Vogelschutzgebiete und Schutzgebiete von europäischer Bedeutung (Habitatschutzgebiete; Natura 2000) hinzu. Darüber hinaus finden in Tschechien der Pflanzen- und Tierartenschutz, sowie Schutz einzelner Bäume, Baumgruppen oder Alleen Anwendung.

grenzt sie an die Republik Polen. Die südöstliche Grenze der Region entspricht der historischen Grenze zwischen Mähren und Schlesien und deckt sich mit der Wasserscheide, die die Einzugsgebiete der Ostsee und des Schwarzen Meeres voneinander trennt. Sie verläuft den Hauptkamm des Hohen Gesenkes (Hrubý Jeseník) entlang bis zum Gipfel des Kleinen Vaterbergs (Malý Děd), wo sie nach Nordosten hin abbiegt und weiter das Oppagebirge (Zlatohorská vrchovina) in Richtung Bischofskoppe (Biskupia Kopa) durchschneidet.

Die Höhenunterschiede sind gewaltig: Der höchstgelegene Punkt ist der Gipfel des Altvaters (Praděd) mit 1.491 m ü. d. M., der niedrigste dagegen eine Stelle am Fluss Weidenau (Vidnávka) an der Grenze zu Polen mit 224 m ü. d. M.

Das ganze Gebiet befindet sich in den Makroregionen Ostsudeten und Sudentenvorland, die sich durch eine sehr komplizierte mosaikartige geologische Struktur und ein differenziertes Relief auszeichnen, und umfasst das Hohe Gesenke (Hrubý Jeseník), das Friedeberger Hügelland (Žulovská pahorkatina) und das Troppauer Hügelland (tschech.: Opavská pahorkatina, poln.: Góry Opawskie) im Osten sowie das Reichensteiner Gebirge (tschech.: Rychlebské hory, poln.: Góry Złote) im Westen.

Indywidualnej ochronie, jako drzewo pomnik przyrody (pamątný strom) podlega pojedyncze drzewo, grupa drzew lub aleja, o szczególnym znaczeniu pod względem gatunkowym, krajobrazowym, kulturowym lub historycznym. Objęcie tą formą ochrony leży w kompetencji wyznaczonych gmin.

Pamątný strom – strom, skupina stromů nebo stromořadí, mimořádně významné z hlediska druhového, estetického, genetického, kulturního nebo historického. Ochranu pamątných stromů vyhláší pověřené obecní úřady.

Dem Einzelschutz als Baumdenkmal (tschech. pamątný strom) untersteht ein einzelner Baum, eine Baumgruppe oder Allee von einer besonderen Arten-, Landschafts-, Kultur- oder Geschichtsrelevanz. Die Erfassung eines Naturphänomens für den Einzelschutz liegt im Kompetenzbereich der Gemeinden.

Obszar specjalnej ochrony ptaków – teren wskazany jako najbardziej odpowiedni dla ochrony ze względu na występowanie, wielkość i liczebność populacji określonych gatunków ptaków występujących na terytorium Republiki Czeskiej, wymienionych w dyrektywie UE (w Republice Czeskiej 39 gatunków ptaków). Obszar specjalnej ochrony ptaków powołuje rząd Republiki Czeskiej w drodze rozporządzenia.

Ptačí oblast – území vymezené jako nejvhodnější pro ochranu z hlediska výskytu, stavu a početnosti populací určitých druhů ptáků vyskytujících se na území ČR, stanovených právními předpisy EU (v ČR 39 druhů). Ptačí oblast vymezuje nařízením vláda České republiky.

Das Vogelschutzgebiet ist ein Raum, der wegen des Vorkommens, der Größe und der Zahlenstärke der Population bestimmter in der Tschechischen Republik lebenden und in der EU-Richtlinie genannten Vogelarten (in der Tschechischen Republik 39 Arten) die besten Voraussetzungen für deren Schutz bietet. Ein Vogelschutzgebiet wird von der Regierung der Tschechischen Republik durch eine entsprechende Verordnung gegründet.

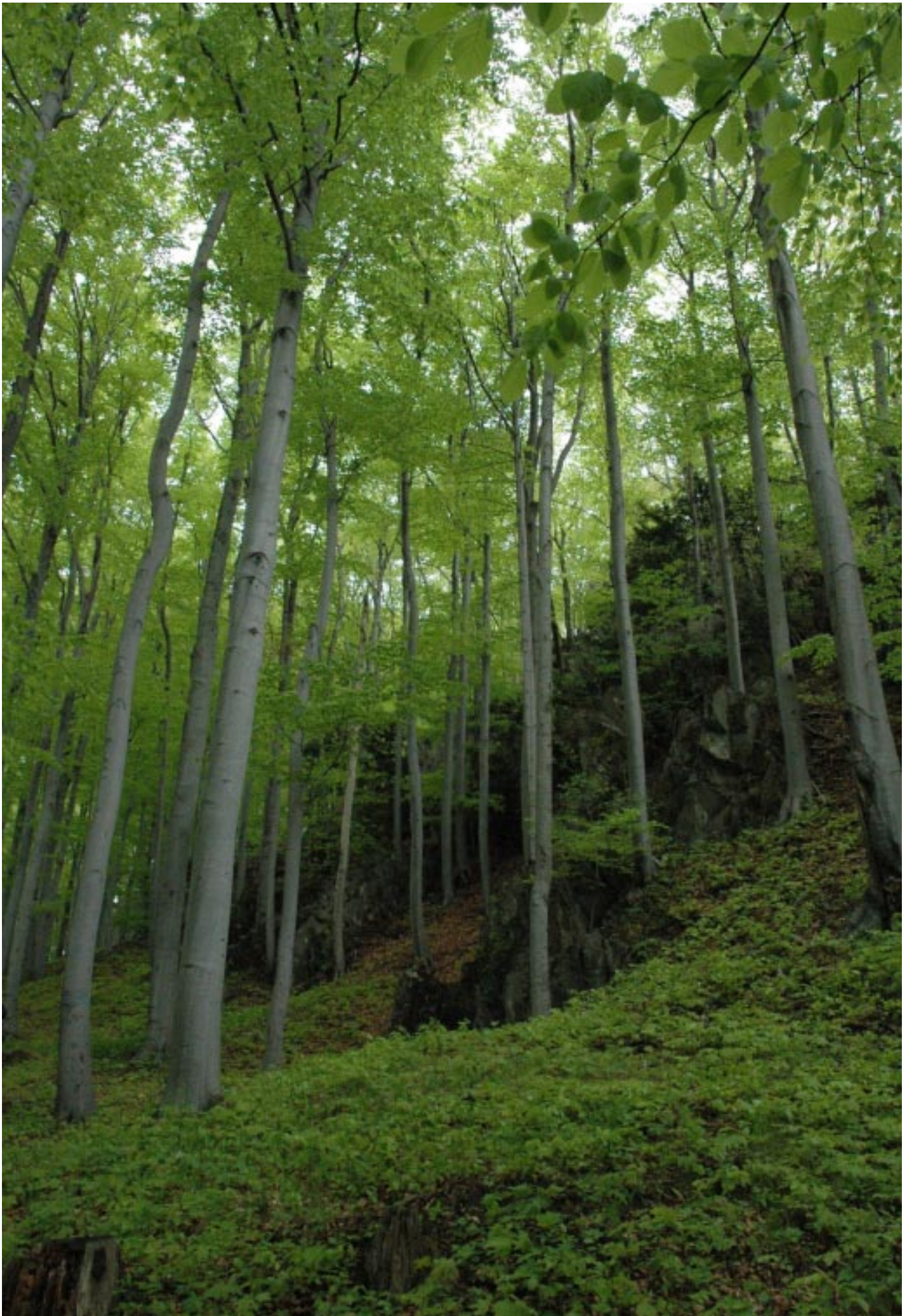

*Niedźwiedzi Kamień. Widok
na Góry Rychlebskie
Medvědí kámen, výhled
na Rychlebské hory
Bärenstein. Blick auf
das Reichensteiner Gebirge*

*Rezerwat przyrody „Widnawskie Mokradła”
Přírodní rezervace Vidnavské mokřiny
Das Naturreservat „Weidenauer Marschland“*

*Po drodze na Niedźwiedzi Kamień
Cestou na Medvědí kámen
Unterwegs auf den Bärenstein*

*Wysoki Jesionik. Pierwotny górski drzewo-
stan świerkowy*

*Hrubý Jeseník, horský
smrkový prales*

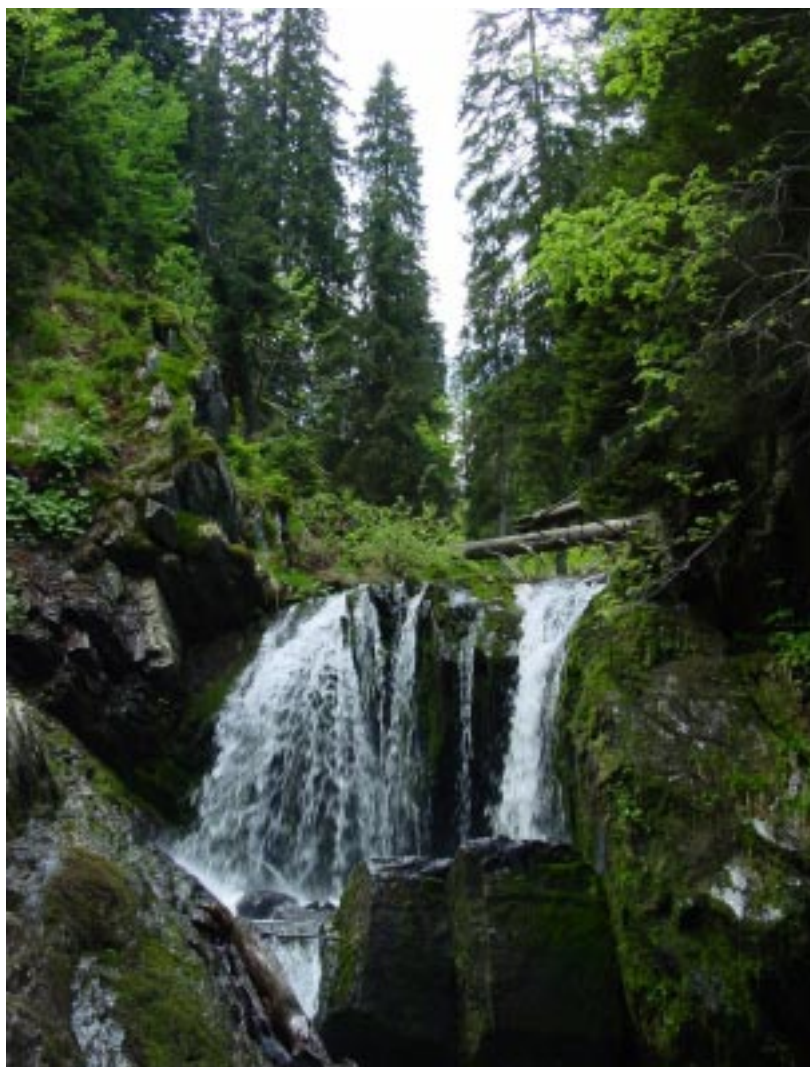
*Hohes Gesenke. Der primäre montane
Fichtenbestand*

*Dolina Białej Opawy
Údolí Bílé Opavy
Das Tal der Weißen Oppa*

*Narodowy Pomnik Przyrody
„Na Szpiczaku”*

*Národní přírodní památka
Na Špičáku*

*Das Nationale Naturdenkmal „Auf
dem Spitzberg“*

*Diabelskie kamienie
Čertovy kameny
Die Teufelssteine*

*Pomnik Przyrody „Wodospady Srebrnego Potoku”
Přírodní památka Vodopády Stříbného potoka
Das Naturdenkmal „Wasserfälle des Silberbachs“*

*Schronisko „Opawska chata” w miejscowości Lipová-lázně
Opavská chata v Lipové-lázních
Die Herberge „Troppauer Hütte“ in Lipová-lázně*

*Widok z uzdrowiska
Lázně Jeseník
Výhled z Lázní Jeseník
Blick vom Kurbad
Lázně Jeseník*

*Zabytkowa budowla wodna
Staré vodní díla
Ein historisches
Wasserwerk*

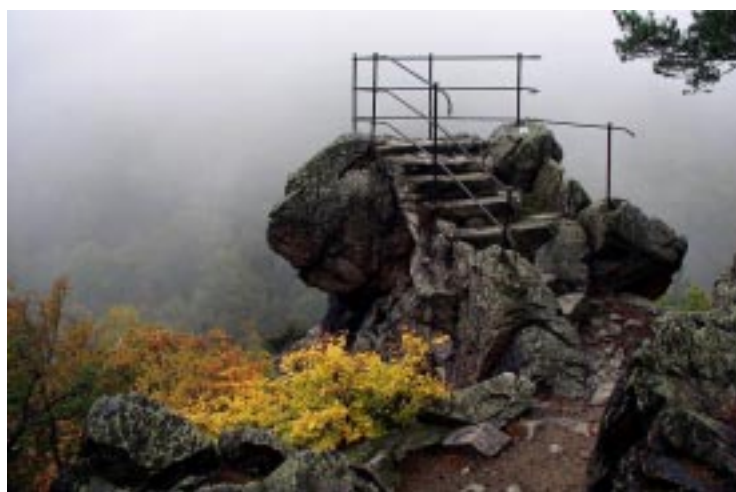
*Narodowy Rezerwat
Przyrody „Rejviz”
chroni głównie różnego
rodzaju torfowiskowe
zbiorowiska leśne
i bezleśne.*

*Klíčovým předmětem
ochrany v Národní
přírodní rezervaci
Rejviz jsou lesní
i nelesní rašeliništní
biotopy.*

*Das Nationale
Naturreservat „Reih-
wiesen“ schützt
verschiedene
Torfwälder und
-wiesen.*

*Diabelska Ambona
nad Doliną Raków
Čertova kazatelna
nad Račím údolím
Die Teufelskanzel am
Krebstal*

*Jeseník. Park imienia Smetany
Jeseník, Smetanovy sady
Jeseník. Der Smetana-Park*

*Stoki narciarskie na Przełęczy Czerwonogórskiej
Sjezdovky na Červenohorském sedle
Skipisten am Rotenbergpass*

*Bělá pod Pradědem. Zachovalo se tu kilka tradycyjnych chalup
z typovým, pokrytým lupkiem, dachem.*

*V Bělé pod Pradědem se dochovalo několik tradičních chalup
s typickou břidlicovou střechou.*

*Bělá pod Pradědem. In der Gegend sind einige Bauernhütten
mit dem typischen Schieferdach erhalten.*

Diabelskie kamienie
Čertovy kameny
Die Teufelssteine

Narodowy pomnik
przyrody
„Na Szpiczaku”
Národní přírodní
památká Na Špičáku
Das Nationale
Naturdenkmal
„Auf dem Spitzberg“

*Wysoki Jeseník. Charakterystyczna mozaika biotopów subalpejskich nad górną granicą lasu
Hrubý Jeseník - charakteristická mozaika subalpínských biotopů nad horní hranicí lesa
Hohes Gesenke. Das typische Mozaik subalpiner Biotope über der oberen Waldgrenze*

Na terenie regionu jeseníckého zčásti položený jest Park Krajobrazowy Jeseníki (Chráněná krajinná oblast Jeseníky) zajmujący obszar 740 km². 80% powierzchni zajmują lasy, przeważnie monokultury świerkowe i bukowe, z licznie zachowanymi fragmentami pierwotnych naturalnych drzewostanów. Najcenniejsze miejsca są objęte ochroną w ramach wydzielonych 4 narodowych i 18 regionalnych rezerwatów oraz 6 pomników przyrody.

4 národní přírodních rezervací, 18 přírodních rezervací a 6 přírodních památek.

In den Grenzen der Region Jeseník (Freiwaldau) liegt ein Teil des Landschaftsschutzgebietes Altvatergebirge (Chráněná krajinná oblast Jeseníky), das

sich auf einer Fläche von 740 km² erstreckt. 80 Prozent des Gebietes nehmen überwiegend Fichten- und Buchenmonokulturen mit zahlreichen erhaltenen Fragmenten des ursprünglichen Bestandes. Die wertvollsten Standorte wurden im Rahmen der bestehenden vier nationalen und acht regionalen Naturreservate sowie der sechs Naturdenkmäler unter Naturschutz gestellt.

Na území jeseníckého regionu částečně leží Chráněná krajinná oblast Jeseníky, jejíž celková rozloha činí 740 km². 80 % její plochy pokrývají lesy, zejména smrkové a bukové monokultury, s četnými dochovanými fragmenty původních přirozených porostů. Nejcennější lokality jsou chráněny formou

Dzwonek brodaty (Campanula barbata). Występuje nad górną granicą lasu - w Czechach tylko w Jeseníkach i na Śnieżniku. Umieszczony w logu CHKO Jeseníki jako gatunek charakterystyczny.

Zvonek vousatý (Campanula barbata) se v České republice vyskytuje pouze v Jeseníkách a na Králickém Sněžniku nad horní hranicí lesa a jako charakteristický druh se dostal do loga Chráněné krajinné oblasti Jeseníky.

Die Bärtige Glockenblume (Campanula barbata). Sie kommt an der oberen Waldgrenze, in Tschechien nur im Altvatergebirge und auf dem Schneeberg vor, und wurde in das Logo der CHKO Jeseníki als Wahrzeichen der Region aufgenommen.

Wysoki Jeseník. Pierwotny górski drzewostan świerkowy

Horský smrkový les v Hrubém Jeseníku

Hohes Gesenke. Der primäre montane Fichtenbestand

Ryś (Lynx lynx). Dzięki kłusownikom znajduje się w Jeseníkach na skraju wyginięcia.

Rys ostrovid (Lynx lynx) je v současnosti v Jeseníkách díky pytláctví na samotném pokraji vyhubení

Luchs (Lynx lynx). Wegen Wilderer ist die im Altwatergebirge lebende Art vom Aussterben bedroht.

Gniazdo sokola wędrownego (Falco peregrinus)

Hnízdo sokola stěhovavého (Falco peregrinus)

Nest des Wanderfalken (Falco peregrinus)

Szczyt Pradziada z wieżą telewizyjną to widoczna z daleka dominanta Jeseníków.

Vrchol Pradědu s vysílačem televizního signálu tvoří zdaleka viditelnou dominantu Jeseníků.

Der Gipfel des Altvaters mit dem Fernsehturm ist eine von Weitem sichtbare Dominante des Altvatergebirges

Park krajobrazowy (chráněná krajinná oblast, w skrócie CHKO) – rozległy obszar o harmonijnie ukształtowanym krajobrazie, o charakterystycznie ukształtowanej rzeźbie terenu, znaczącym udziale naturalnych ekosystemów leśnych i łąkowych; ewentualnie posiadający także zachowane ślady historycznych siedlisk ludzkich

Uznanie obszaru za chroniony park krajobrazowy następuje w drodze rozporządzenia Rządu Republiki Czeskiej.

Chráněná krajinná oblast (CHKO) – rozsáhlé území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lešních a trvalých travních porostů, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení. Chráněné krajinné oblasti vyhláší vláda republiky nařízením.

Der Landschaftspark (tschech.: chráněná krajinná oblast, kurz CHKO) ist ein weiträumiges Gebiet mit einer harmonisch gestalteten Landschaft, einem charakteristischen Relief, einem hohen Anteil natürlicher Wald- und Wiesenökosysteme; ggf. mit erhaltenen Spuren historischer Siedlungen.

Die Erklärung eines bestimmten Gebiets zum Landschaftspark erfolgt durch eine entsprechende Verordnung der Regierung der Tschechischen Republik.

Krytycznie zagrożony dzwonek okrągłolistny typu sudeckiego (*Campanula rotundifolia* subsp. *sudetica*) przeżywa w ekstremalnych warunkach na szczytowych skałach, na stanowiskach otwartych na działanie wiatru, wystawionych w lecie na palące słońce a w zimie na silne mrozy.

Kriticky ohrožený zvonek okrouhlolistý sudetský (*Campanula rotundifolia* subsp. *sudetica*) přežívá na extrémních vyfoukávaných stanovištích vrcholových skal vystavených v létě palčivému slunci a v zimě silným mrazům.

Die stark gefährdete Rundblättrige Glockenblume des sudetischen Typs (*Campanula rotundifolia* subsp. *sudetica*) kann unter extremen Bedingungen auf Felsgipfeln, an offenen, windbeanspruchten, im Sommer der brennenden Sonne und im Winter dem starken Frost ausgesetzten Standorten überleben.

W obrębie regionu znajduje się 19 różnego rodzaju chronionych terenów. Są to:

Narodowy rezerwat przyrody Pradziad (NPR Praděd) – o pow. 2031,40 ha. Jeden z największych rezerwatów w Republice Czeskiej. Obejmuje masywy górskie Pradziad i Vysoké hole wraz z okolicznymi dolinami: Wielką Kotliną (Velká kotlina), Małą Kotliną (Malá kotlina), Dziką Doliną (Divoký důl) i doliną rzeki Biała Opawa (Bílá Opava). Celem ochrony jest zachowanie alpejskich i subalpejskich ekosystemów, w tym tundry polarnej, górskich

Narodowy rezerwat przyrody (národní přírodní rezervace, skrót NPR) – mniejszy obszar o wyjątkowych wartościach przyrodniczych i o typowej rzeźbie terenu i budowie geologicznej z ekosystemami znaczącymi lub unikatowymi w skali krajowej czy międzynarodowej.

O utworzeniu narodowego rezerwatu przyrody decyduje minister środowiska naturalnego.

hal, źródlisk oraz niezalesionych skał szczytowych. W dolinie Białej Opawy (Bílá Opava) i w okolicach schroniska Chata Eustacha (Eustachova chata) zachowały się fragmenty unikalnych drzewostanów tworzonych przez świerk górski ekotypu jesionickiego z charakterystyczną ostrosłupową koroną i pochylonymi gałęziami. Najbardziej cenne są rosnące tu gatunki endemiczne, jak wiechlina *Poa riphaea*, dzwonek karkonoski *Campanula gelida* oraz sudeckie odmiany babki górskiej i goździka kartuzka.

Polodowcowy kocioł Wielka Kotlina stanowi strefę botaniczną o znaczeniu środkowoeuropejskim, udokumentowano tutaj 480 gatunków i podgatunków roślin naczyniastych. Z ważniejszych żyje rzeżucha rezedolistna, wierzba zielna, rozchodnik alpejski, zawilec narcyzowy, pełnik europejski, tojad dzióbaty, siekiernica górska lub macierzanka sudecka, niebielistka trwała, rożeniec górski i inne.

Z ptaków można tu zobaczyć sokoła wędrownego, pustułkę, cietrzewia zwyczajnego, bardzo rzadko mornela, na bieżaco drozda obroźnego, białorzzytkę,

siwerniaka i inne. Z płazów żyją tu traszka zwyczajna, traszka górska, żaba trawna i inne. Świat drobnych ssaków reprezentują smużka leśna – pozostałość glacialnej fauny, ryjówka górska, ryjówka malutka i nornik bury. Występuje tu także krytycznie zagrożony ryś. Na głazach gruzowiska nad granicą lasu ma stanowisko reliktu glacialny pająk *Wubanoidea uralensis*.

V jesenickém regionu najdeme celkem 19 zvláště chráněných území. Jsou to:

NPR Praděd (2031,40 ha) – jedna z největších rezervací v České republice. Zahrnuje horské masivy Praděd a Vysoké hole spolu s okolními údolními: Velkou kotlinou, Malou kotlinou, Divokým dolem a údolím Bílé Opavy. Účelem ochrany je zachování alpských a subalpských ekosystémů, včetně severské tundry, horských holí, prameništ a bezlesých

vrcholových skal. V údolí řeky Bílé Opavy a v okolí Eustachovy chaty se nachází unikátní zbytky porostů smrku horského, jesenického ekotypu s charakteristickou úzkou kuželovitou korunou a skloněnými větvemi. K nejvýznamnějším druhům rostlin zde patří endemické druhy, zejména lipnice jesenická, zvonek jesenický, jitrocel tmavý sudetský a hvozdík kartouzek sudetský.

Velká kotlina představuje botanickou lokalitu středoevropského významu, v níž je udáváno na 480 druhů a poddruhů cévnatých rostlin. Mezi významnější patří řeřišnice rýtolistá, vrba bylinná, rozchodník horský, sasanka narcisokvětá, upolín evropský, oměj pestrý, kopyšník tmavý, mateřídouška sudetská, kropaň vytrvalý, rozchodnice růžová a další.

Z ptáků zde můžeme spatřit sokola stěhovavého, poštolku obecnou, tetřívka obecného, velmi vzácně kulíka hnědého, běžně kosa horského, bělořita šedého, lindušku horskou a další druhy. Z obojživelníků byli zjištěni čolek obecný a horský, skokan hnědý a další. Drobní savci jsou zastoupeni myšivkou horskou, která je zde pozůstatkem glaciální fauny, rejskem horským, rejskem malým a hrabošem mokřadním. Vyskytuje se zde také silně ohrožený rys ostrovid. Na baltanických sutích nad hranicí lesa žije glaciální reliktní pavouk plachetka *Wubanoidea uralensis*.

Národní přírodní rezervace (NPR) – menší území mimořádných přírodních hodnot, kde jsou na typický reliéf s typickou geologickou stavbou vázány ekosystémy význačné nebo jedinečné v národním nebo mezinárodním měřítku. O zřízení národní přírodní rezervace rozhoduje ministerstvo životního prostředí.

In den Grenzen der Region befinden sich 19 verschiedene Naturreservate. Diese sind:

Das Nationale Naturreservat Altvater (NPR Praděd) mit einer Fläche von 2.031,40 ha. Es gehört zu den größten Reservaten in der Republik Tschechien und umfasst die Bergmasive Altvater (Praděd) und Hohe Heide (Vysoké hole) mit den umliegenden Tälern Gro-

ßer Kessel (Velká kotlina), Kleiner Kessel (Malá kotlina), Wilder Grund (Divoký důl) und dem Tal der Weißen Oppa (Bílá Opava). Das Reservat wurde mit dem Ziel errichtet, die alpinen und subalpinen Ökosysteme, darunter die Polar-tundra, die Almen, die Quellgründe sowie unbewaldete Gipfelfelsen unter Naturschutz zu stellen. Im Tal der Weißen Oppa (Bílá Opava) und in der Nähe der Herberge Eustachius' Haus (Eustachova chata) sind Überbleibsel seltener Waldbestände erhalten geblieben, die aus Bergfichten des Jeseniker Ökotyps mit einer charakteristischen spitzen Krone und geneigten Zweigen gebildet sind. Den größten Wert haben hier die endemischen Baumarten wie das Rispengras, die Riesengebirge-Glockenblume sowie sudetische Sorten des Berg-Wegerichs und der Karthäuser-Nelke.

Der postglaziale Kessel Velká kotlina ist ein botanischer Raum von mitteleuropäischer Bedeutung. Insgesamt wurden hier 480 Arten und Unterarten von Gefäßpflanzen gezählt. Von den wichtigeren seien hier das Reseda-Schaumkraut, die Krautweide, der Alpen-Mauerpfefter, das Narzissen-Windröschen, die Trollblume, der Gescheckte Eisenhut, der Alpen-Süßklee, der Sudetische

Thymian, der Sumpfenzian, die Rosenwurz genannt.

Von den Vogelarten kann man hier auf den Wanderfalken, den Turmfalken, das Birkhuhn, sehr selten den Mornellregenpfeifer und regelmäßig auf die Ringdrossel, den Steinschmätzer, den Wasserpieper u. a. stoßen. Zu den hier lebenden Lurcharten gehören der Teichmolch, der Bergmolch, der Grasfrosch u. a. Die Welt der Kleinsäugetiere repräsentieren die Birkenmaus (ein Überbleibsel der glazialen Fauna), die Alpen-spitzmaus, die Zwergspitzmaus und die Erdmaus. Hier kommt auch der vom Aussterben bedrohte Luchs vor. Im Gesteinschutt an der Waldgrenze hat das glaziale Relikt, die Spinne *Wubanoidea uralensis* ihren Einstand.

Das Nationale Naturreservat (tschech.: národní přírodní rezervace, kurz NPR) ist ein kleineres Gebiet von besonderem Naturwert, mit einem typischem Relief, einer geologischen Struktur und Ökosystemen mit einer national bzw. international hohen oder unikalen Bedeutung. Die Entscheidung über die Gründung eines Nationalen Naturreservats liegt im Kompetenzbereich des Umweltministers.

W skalnych szczelinach nad górną granicą lasu rośnie reliktna i krytycznie zagrożona rzeżucha rezedolistna (Cardamine resedifolia).

Ve skalních štěrbinách nad horní hranicí lesa roste reliktní a kriticky ohrožená řeřišnice rýtolistá (Cardamine resedifolia).

In den Felsschluchten über der oberen Waldgrenze wächst das rare und stark gefährdete Reseda-Schaumkraut (Cardamine resedifolia).

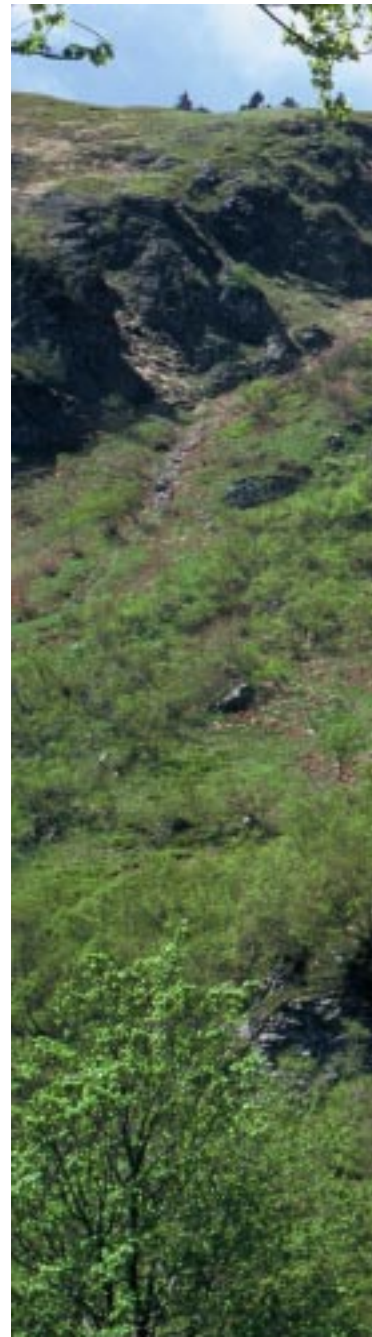
Stoplamek bzowy (Dactylorhiza sambucina), silnie zagrożony, nielicznie występuje na podgórskich łąkach kwitnąc w obydwu odmianach barwnych.

Na podhorských loukách se vzácně vyskytuje silně ohrožený prstnatec bezový (Dactylorhiza sambucina), který zde vykvétá v obou barevných formách.

Das stark gefährdete Holunder-Knabenkraut (Dactylorhiza sambucina) kommt gelegentlich auf submontanen Wiesen vor und blüht in beiden Farbvarietäten.

*Dolina Białej Opawy
Údolí Bílé Opavy
Das Tal der Weißen Oppa*

Na mokrych łąkach w przedgórzu Jeseníkův występuje dość rzadko mieczyk dachówkowaty (Gladiolus imbricatus), miejscami licznie.

Na mokrych loukách v podhůří Jeseníkův roste poměrně vzácně, avšak ojedinele hojně, mečík střecholistý (Gladiolus imbricatus).

Auf den Nasswiesen im Vorland des Altvatergebirges kommt relativ selten die Dachziegelige Siegwurz (Gladiolus imbricatus) vor, die mitunter auch in größeren Mengen anzutreffen ist.

Liczydło górskie (Streptopus amplexifolius) to typowy przedstawiciel poszycia górskich klimaksowych świerczyn

Typickým zástupcem podrostu horských klimaxových smrčín je čípek objímavý (Streptopus amplexifolius).

Eine der typischen Unterholzpflanzen der montanen Fichtenklimaxwälder ist der Stengelumfassender Knotenfuß (Streptopus amplexifolius).

Kocioł lodowcowy „Wielka Kotlina” w Narodowym Rezerwacie Przyrody „Pradziad”

Ledovcový kotel Velké kotliny v Národní přírodní rezervaci Praděd

Der Glazialkessel Große Schneegrube im Nationalen Naturreservat „Alt Vater”

